

Ірина Ваврик

студентка гр. ФФзм-11,

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Науковий керівник: к.е.н., доцент Наталія Коломийчук

ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА ТА ПРОБЛЕМИ ЇЇ ФІНАНСУВАННЯ

Як відомо, зелена економіка орієнтується на забезпечення сталого розвитку та мінімізацію негативного впливу на довкілля. Вона спрямована на використання відновлюваних джерел енергії, підтримку енергоефективності, зменшення викидів парникових газів та збереження ресурсів. Глобальне потепління, зумовлене великою мірою антропогенними факторами, які викликають викиди парникових газів, посилює необхідність впровадження зелених рішень у всіх сферах господарства. Тут і далі під поняттям «зелені» ми будемо розглядати такі умови, що відповідають наступним підходам:

- максимізація використання відновлювальних джерел енергії;
- мінімізація використання невідновлювальних джерел енергії;
- зменшення впливу на довколишнє середовище;
- максимально ефективна переробка вторинної сировини та відходів;
- економія ресурсів, тощо.

Одним із первинних основних наслідків глобального потепління є зміна клімату. Однак саме зміни клімату призводять до економічних наслідків через зростання використання електроенергії, виникнення аварійних ситуацій в тому числі через технологічні та природні катастрофи. Збільшення середньої температури на планеті призводить до негативних екологічних наслідків, таких як зростання рівня моря, зменшення біологічного різноманіття та зниження родючості ґрунтів через ерозію. Зелена економіка ставить перед собою завдання зменшення впливу людської діяльності на зміну клімату. Це досягається шляхом переходу до відновлюваних джерел енергії, збільшення енергоефективності та впровадження зелених технологій. Основні постулати зеленої економіки у призмі сталого розвитку виглядають наступним чином:

1. Розширення сфери впливу в обмеженому просторі має граничні терміни в часі і не може відбуватись постійно.
2. Враховуючи обмеженість ресурсів постійне задоволення зростаючих потреб неможливе.
3. Все, що знаходиться на нашій планеті є взаємопов'язаним.

Глобальне потепління та пов'язані із ним зміни клімату також впливає на глобальні ринки, створюючи попит на продукти та послуги, які зменшують негативний вплив на довкілля. Розвиток зеленої економіки відкриває нові ринки для підприємств, які виробляють екологічно чисті товари та послуги. Наприклад, ринок електромобілів стрімко зростає, оскільки споживачі все більше звертаються до більш енергоефективних та екологічних засобів пересування. Отже, зелена економіка створює можливості для бізнесу та нові інвестиційні можливості.

Загалом, глобальне потепління має суттєвий вплив на появу та розвиток зеленої економіки. Воно стимулює перехід до відновлюваних джерел енергії, сприяє енергоефективності та інноваціям у сфері зелених технологій. Розвиток зеленої економіки не тільки зменшує негативний вплив на довкілля, але й створює нові можливості для розвитку бізнесу, нові ринки та зелені робочі місця. Такий перехід є ключовим для сталого розвитку суспільства та збереження природних ресурсів для майбутніх поколінь.

Підсумовуючи вищенаведене можна зробити висновки, що зелена економіка – це економіка, яка базується на принципах сталого розвитку, тобто на використанні природних ресурсів таким чином, щоб не завдавати шкоди навколишньому середовищу і майбутнім поколінням. Зелена економіка може допомогти зменшити вплив глобального потепління на економіку, а також забезпечити сталий розвиток для всіх. З основних переваг зеленої економіки варто виділити наступні:

- зменшення викидів парникових газів, що допомагає боротися зі зміною клімату;
- зменшення залежності від викопного палива, що може призвести до зниження цін на енергію;
- створення нових робочих місць у секторі відновлюваних джерел енергії та інших зелених галузях;
- покращення якості навколишнього середовища.

Зелена економіка – це майбутнє людства. Це економіка, яка не завдає шкоди навколишньому середовищу, а навпаки, допомагає його захистити. Це економіка, яка створює нові робочі місця і забезпечує сталий розвиток для всіх. Ось деякі з заходів, які можуть бути вжиті для переходу до зеленої економіки та характеризують її основні підходи:

1. Інвестиції у відновлювані джерела енергії, такі як сонячна та вітрова енергія.
2. Розвиток енергоефективних технологій.
3. Зменшення споживання енергії та інших природних ресурсів.
4. Захист навколишнього середовища від забруднення.

Перехід до зеленої економіки – це складний процес, але він необхідний для забезпечення сталого розвитку людства. Зелена економіка пропонує рішення багатьох проблем, які стоять перед людством, таких як зміна клімату, виснаження природних ресурсів і забруднення навколишнього середовища. Перехід до зеленої економіки створює нові можливості для бізнесів і людей, і він допоможе забезпечити краще майбутнє для всіх.

Особливої уваги в розвитку зеленої економіки як транснаціональної тенденції потребує питання фінансування та фінансового планування. Оскільки саме поняття «економіка» тісно пов'язане із фінансами, рухом грошових коштів та розрахунками, можна припустити, що в аспекті зеленої економіки є певні відмінності фінансування і спричинені вони наступними факторами.

1. Недовершеність ринку в контексті зеленої економіки. Розповсюдження ресурсної моделі економіки має переважаючий характер і наслідком є те, що навіть

окремі країни або гравці ринку відповідно до власних інтересів можуть здійснювати кроки, котрі призводять до неефективності впровадження зелених економічних програм в окремих регіонах/ринках/галузях.

2. Невідповідність існуючих показників ефективності економіки принципам зеленої економіки. Як приклад, можна привести підрахунок ВВП, в процесі якого не враховується вплив на ресурсну базу, наслідки від вичерпання ресурсів та забруднення навколишнього середовища, тощо.

3. Відсутність методологічної та нормативної бази (в більшості країн світу), котра обумовлює контроль за виконанням принципів зеленої економіки та сталого розвитку.

4. Відносно обмежений спектр інструментів зеленого інвестування. Більшість інструментів фінансування спрямовані на застосування в умовах ресурсної економіки. Однак більшість зелених ініціатив потребують широкого спектру інструментів фінансування, котрі недоступні компаніям та/або країнам, що використовують принципи сталого розвитку.

Зважаючи на вказані вище проблеми можна зробити висновок про необхідність пошуку як нових джерел фінансування потреб зеленої економіки, так і оптимізації існуючих джерел та інструментів інвестування та фінансування. Даний процес тісно пов'язаний із структурними змінами в нормативній базі. Серед найбільш вірогідних кроків на шляху сталого розвитку в контексті зеленої економіки, на нашу думку, необхідно звернути увагу на наступні:

- запровадження податкових пільг для підприємств, що відповідно до раніше затверджених стандартів перейшли на використання принципів зеленої економіки;

- впровадження інструменту зелених облігацій, що слугуватимуть окремим фінансовим інструментом розвитку окремих учасників ринку, що прийняли концепцію сталого розвитку і відповідають певним вимогам зеленої економіки та виробництва;

- створення окремих інвестиційних фондів, котрі здійснюють фінансування проектів зеленої енергетики та економіки виключно;

- дотації та субсидії окремим учасникам ринку та територіальним громадам, котрі відповідають стандартам ефективного використання ресурсів та принципам зеленої економіки.